

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.I.30.062/2021/4/I. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Ügyvédi Iroda (ügyintéző: ügyvéd1, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvéd2 (cím4.)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes részéről 25. sorszám alatt

A per tárgya:

jubileumi jutalom megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

városi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

23.M.70.183/2020/24/I. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 95.250 (kilencvenötezer-kettőszázötven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1990. augusztus 16. napjától állt jogviszonyban különböző munkáltatóknál pedagógus munkakörben. 1994. szeptember 1. napjától kezdődően az alperesnél szintén pedagógusként végzett munkát munkaszerződéssel, 2007. július 1. napjától igazgatói kinevezést kapott. Felette a munkáltatói jogkört a városi Egyházmegyéhez tartozó városi megyéspüspök gyakorolta, 2018. évtől kezdődően Név személyében. 2020. július 15. napjától munkabére 411.075 forint garantált illetmény, 41.107 forint szakmai ágazati pótlék és 146.160 forint vezetői pótlék, összesen bruttó 598.342 forint volt.
- [2] 2018. évben Név megyéspüspök úgy rendelkezett, hogy a városi Egyházmegye fenntartásában működő oktatási intézményekben és óvodákban dolgozó munkavállalók részére a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) meghatározott feltételek alapján fizessék ki a jubileumi jutalmakat, visszamenőlegesen is. A 2021. január 31. napján kelt költségvetési tervezet külön tételként tüntette fel a felperesnek a 30 év jogviszonya után járó, három havi távolléti díjának megfelelő 1.356.549 forint összegű jubileumi jutalmat és egy másik munkavállaló szintén három havi távolléti díjnak megfelelő jubileumi jutalmát. Azt a városi Egyházmegye mint fenntartó jóváhagyta. 2020. július 16-án azonban a városi Egyházmegye vagyonkezelője határozatot hozott arról, hogy a jubileumi jutalom kifizetését a felperes részére nem támogatja a városi Egyházmegye Katolikus Iskolák Főigazgatósága (KEKIF) igazgatója és a megyéspüspök egyetértésével; így a jubileumi jutalmat a felperes részére nem fizették ki. A KEKIF igazgatója szóban úgy indokolta a határozatot a felperesnek, hogy nem a városi Egyházmegye által elvárt módon járt el az általa vezetett intézmény munkavállalóival szemben.
- [3] A felperes 2023. június 30. napjáig tartó igazgatói megbízását az alperes 2021. január 4-én visszavonta, egyúttal 90 napos felmondási idővel, 2021. április 4-i hatállyal munkáltatói felmondással megszüntette a munkaviszonyát, a vezető állású munkavállalói státuszára tekintettel indokolás nélkül.
- [4] A felperes keresetében 1.356.549 forint jubileumi jutalom, annak 2020. szeptember 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 64. § (1) és (2) bekezdésére, a Kjt. 78. § (1) és (2) bekezdésére, a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 21. §-ára, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 6. § (2) bekezdésére hivatkozva. Álláspontja szerint részére a jubileumi jutalom jogszabály alapján járt, de a kialakult gyakorlatnak és a jóváhagyott 2020. évi költségvetésben vállalt kifizetési kötelezettségének sem tett eleget az alperes. Szóban azt a választ kapta, hogy nem megfelelően végezte a munkáját, de az elvárt feltételekről előzetesen nem tájékoztatták pontosan.
- [5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben való marasztalására irányult. Az Nkt. 65. § (10) bekezdésére hivatkozva kiemelte, hogy az egyházi köznevelési intézményben pedagógus munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozó, tételesen

felsorolt Kjt.-beli szabályok nem tartalmazzák a jubileumi jutalmat, annak kifizetése tehát a mérlegelésétől függ, nem a jogszabály kötelezi erre, indokolnia sem kell a döntését.

- [6] Az elsőfokú bíróság a 23.M.70.183/2020/15. számú végzésével a városi Egyházmegye korábbi alperest mint fenntartót a perből elbocsátotta, és engedélyezte, hogy a felperes alperesként perbe vonja a alperes1 munkáltatót.
- [7] Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adott, és ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül bruttó 1.356.549 forint jubileumi jutalmat és ennek 2020. szeptember 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 150.000 forint perköltséget. Ítéletének indoklásában kifejtette, hogy az Nkt. 5. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján az alperes egyházi jogi személy által alapított köznevelési intézmény, egyházi fenntartású intézmény. A Kjt. 1.§ (1) bekezdése értelmében a törvény hatálya az alperesre nem terjed ki. A peres felek között nem közalkalmazotti viszony, hanem munkaviszony állt fenn, így a jogviszonyra az Mt. szabályai alkalmazandók. Álláspontja szerint az Nkt. 64. § (1) és (2) bekezdéséből nem következik az, hogy a jubileumi jutalomra vonatkozó Kjt. rendelkezéseket a munkáltatónak alkalmaznia kell. Az Ehtv. 21. §-ában írt munkabér fogalmába a jubileumi jutalom nem tartozik bele, azaz ennek alapján sem irányadók a Kjt. jubileumi jutalomra vonatkozó rendelkezései.
- [8] Az elsőfokú bíróság rámutatott ugyanakkor arra, hogy 2018. év előtt a városi Egyházmegye területén működő köznevelési intézményekben jubileumi jutalmat nem fizettek, 2018. évtől kezdődően viszont a Kjt. szerint arra jogosultak megkapták visszamenőlegesen is a jubileumi jutalmat a megyéspüspök intézkedése alapján. Az alperes tehát jogszabályi kötelezettség nélkül, önkéntesen vállalta a munkavállalók részére a Kjt.-ben meghatározott feltételek szerint a jubileumi jutalom megfizetését, annak folyósítása a munkavállalók között köztudomású volt. Így az Mt. 16. § (1) bekezdése alapján egyoldalúan vállalt kötelezettséget a jubileumi jutalom kifizetésére. Arról írásbeli szabályzatot ugyan nem készített, de ráutaló magatartásával megtette a kötelezettségvállalást a munkavállalók felé. Egyedül a felperes és egy nyugdíjba vonuló óvónő munkavállaló nem részesült a 2018. évi intézkedés után jubileumi jutalomban.
- [9] Az Mt. 16. § (2) bekezdésében írt kivételes körülmény nem áll fenn, és feltételhez sem kötötte az alperes a jubileumi jutalom kifizetését, utólag ezért a felperes nem megfelelő magatartására nem hivatkozhat. Ez ugyanis sérti az Mt. 6. § (2) bekezdésében írt jóhiszeműség és tisztesség, valamint az együttműködési kötelezettség követelményét. Ezért kötelezte a munkáltató alperest a Kjt. 78. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja szerinti, 30 évi jogviszony után járó, három havi munkabérnek megfelelő összegű jutalom (452.183 forint x 3), azaz 1.356.549 forint és törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére.
- [10] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a kereset elutasítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalása érdekében. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe Név tanúvallomásának teljes tartalmát, így azt, hogy a jubileumi jutalom kifizetésekor értékelik a teljesítményt, az elvégzett munkát, a munkához való hozzáállást és az együttműködést. Azaz a jubileumi jutalomra való jogosultság feltétele volt a munkavégzésre vonatkozó lényeges magatartási szabályok, az Mt. 52. § (1) bekezdés c) és d) pontjának betartása, a döntés pedig kollektív volt. A felperessel szemben gazdasági szabálytalanságok miatt írásbeli figyelmeztetést szabtak ki, és munkavégzése során nem volt összhang közte és a püspöki biztos között. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az Mt. 16. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:591.§ (2) bekezdése értelmében a határozatlan időre szóló rendszeres szolgáltatásra irányuló kötelezettségvállalást a kötelezett bármikor visszavonhatja. A jubileumi jutalomra vonatkozó kötelezettségvállalás visszavonására tehát Névnek joga volt.

Harmadlagosan eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy a felperes keresete az Mt. 16. §-ában írtakra nem terjedt ki. Emellett Név tanút az elsőfokú bíróság az újból megnyitott tárgyaláson nem arra a kérdésre hallgatta meg, amelyre a felperes meghallgatni kérte. Így nem volt módja védekezni Név tanúvallomásával, illetőleg az elsőfokú bíróság által abból levont következtetéssel szemben.

- [11] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalására irányult, lényegében helyes indokai alapján. Álláspontja szerint az alperes nem bizonyította, hogy a fenntartó a jubileumi jutalom kifizetését feltételhez kötötte, és utólag korlátozó feltételeket szabni nem lehet, de arról az érintett munkavállalókat a munkáltató nem is tájékoztatta. Ezért nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója azt a munkatársaival történt egyeztetést követően tagadta meg. A munkáltatói jogkört Név egyszemélyben gyakorolta, így nem hivatkozhat a döntés kollektív voltára. Az Mt. 15. § (1) és (4) bekezdéséből és a 16. § (2) bekezdéséből következően kiemelte, hogy az egyoldalú kötelezettségvállalás esetében is érvényesül a jognyilatkozathoz való kötöttség elve. A munkáltató pedig az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott, és nem bizonyította, hogy a körülményeiben olyan lényeges változás következett be, amely vele szemben a vállalt kötelezettség teljesítését lehetetlenné tenné, vagy aránytalan sérelemmel járna számára. Az alperes eljárásjogi észrevételével szemben kiemelte, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 221. § (3) bekezdése alapján lehetősége volt az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás újbóli megnyitására, amelynek során a tanúbizonyítás indokolásaként előadottakhoz nem volt kötve.
- [12] A fellebbezés nem alapos.
- [13] Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetést levonva érdemben helyes döntést hozott.
- [14] Az alperes fellebbezésében tartalma szerint a másodfokú bíróságtól a Pp. 369. § (3) bekezdés b) és c) pontjaira alapított felülbírálati jogkör gyakorlását kérte, amelynek keretében kifogásolta Név megyéspüspök tanúvallomásának értékelését az ebből levont jogi következtetéssel együtt. Emellett törvénysértőnek tartotta az Mt. 16. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazását [Pp. 369. § (1) bekezdése]. A felperes keresete alapján a felek közötti jogvita lényegét jelentő azt a munkáltatói intézkedést értelmezte az elsőfokú bíróság, amely 2018-tól lehetővé tette, hogy a városi Egyházmegye fenntartásában működő oktatási intézményekben és óvodákban dolgozó, egyébként az Mt. hatálya alá tartozó munkavállalók részére a Kjt.-ben meghatározott feltételek szerint jubileumi jutalmat fizessenek.
- [15] A tanúként meghallgatott megyéspüspök, Név - aki a felperes felett a munkáltatói jogokat is gyakorolta - elmondta, hogy kinevezése után saját döntésével tette lehetővé a Kjt. mintájára a jubileumi jutalmak kifizetését valamennyi munkavállalójuk számára azzal a céllal, hogy ne érje hátrány őket az állami intézményekben dolgozókkal szemben. E vezetői intézkedése nyomán került sor a felperes részére 2018-ban visszamenőleg az 1990. augusztus 16. óta fennálló szolgálati jogviszonya alapján a 2015-ben esedékessé vált 25 éves jubileumi jutalom kifizetésére. A tanú állítása szerint kollektív döntés eredményeként 2020-ban, a 30 éves jubileumi jutalom esedékességekor úgy ítélte meg, hogy a felperes az iskolaigazgatói munkájával kapcsolatos kifogások miatt erre a juttatásra nem érdemes, ezért ezt a jutalmat már nem fizette ki az alperes a részére. A peradatok szerint a felperesen kívül még egy nyugdíjba vonuló óvodai alkalmazottnak nem fizettek jubileumi jutalmat a városi Egyházmegyében.
- [16] A per adataiból kitűnően a megyéspüspök 2018. évi intézkedését a jubileumi jutalmak kifizetéséről nem foglalták szabályzatba. Az ennek feltételeire, személyi és időbeli hatályára és az egyéb körülményekre vonatkozó tartalom másból, mint a felek perbeli előadásából és Név megyéspüspök tanúvallomásából nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság a

bizonyítás eredményét a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint értékelve helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy a 2018-ban hivatalba lépett megyéspüspök személyi döntésében megnyilvánuló intézkedésével mint munkáltató arra vállalt kötelezettséget, hogy a városi Egyházmegye munkavállalói számára a Kjt. 78. § (2) bekezdésében meghatározott feltételekkel jubileumi jutalmat fizetnek ki. Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki jogi álláspontját arról, hogy ennek a juttatásnak a teljesítése nem volt a munkáltatónak jogszabályi kötelezettsége; ennyiben az alperes értelmezése volt helyes a felperesével szemben.

- [17] Az elsőfokú bíróság azonban megalapozottan minősítette a munkáltatói jogkör gyakorlójának a 2018. évi intézkedését az Mt. 16. § (1) bekezdése szerint kötelezettségvállalásnak, amelynek teljesítése a jogosult által kikövetelhető. A felperes által érvényesített igény elsődleges jogalapja ugyan valóban a jubileumi jutalom jogszabály általi követelhetősége volt, azonban egyértelműen hivatkozott a munkáltató kötelezettségvállalására, amely az alperes az ő 30 éves jubileumi jutalmát is tartalmazó 2020. évi költségvetésében és az ennek alapjául szolgáló gyakorlatban, a megyéspüspök döntésében nyilvánult meg. Ezeket a hivatkozásokat a felperes 6. sorszámú válaszirata, a 9. sorszámú előkészítő irata, valamint a 21. sorszámú jegyzőkönyvbe vett nyilatkozata tartalmazza. Így nem valós a fellebbezésnek az az érvelése, hogy az Mt. 16. §-ának alkalmazásával az elsőfokú bíróság a keresetet a felperes által nem érvényesített jog alapján bírálta el, és találta megalapozottnak.
- [18] Akkor sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a munkáltató eredeti, a munkavállalói egészéhez címzett nyilatkozatának, a kötelezettségvállalásnak nem volt része az a kikötés, hogy a jubileumi jutalomra való jogosultság további feltétele az, hogy a munkáltató a munkavállalót a munkája alapján a plusz juttatáskor erre érdemesnek találja. A kötelezettségvállalást tevő megyéspüspök a jogosultság feltételeire vonatkozó szabályzatot nem alkotott, intézkedését írásba sem foglalta, ezért a bíróságoknak annak szóbeli tartalmát a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kellett kibontaniuk. Ezek alapján Név teljes tanúvallomásának értékelésével sem lehetett megállapítani, hogy a jogosultság eredeti feltételei szerint a munkáltató mérlegelési körébe tartozó, a munkavállaló munkájának minősítésére is kiterjedő szempont szerepelt volna.
- [19] Az alperes tévesen hivatkozott fellebbezésében arra is, hogy a Ptk. 6:591. § (2) bekezdése szerint a munkáltató a kötelezettségvállalását visszavonhatta, mert egyrészt az egyoldalú nyilatkozatra vonatkozóan az Mt. 16. § (3) bekezdés utaló szabálya alapján az Mt. 15. § (4) bekezdése külön, ettől eltérő rendelkezéseket tartalmaz, másrészt az Mt. 31. §-a a Ptk. 6:591. §-ának alkalmazását mögöttes jogszabályként nem is teszi lehetővé. Mindemellett az Mt. 16. § (2) bekezdése speciális szabályként rendelkezik úgy, hogy a módosítást és az azonnali hatályú felmondást kötelezettségvállalás esetében ugyan lehetővé teszi, de ennek meghatározott törvényi feltételei vannak. Hogy ilyenre sor került-e az alperes részéről, arra a perben nem hivatkozott, de erre semmiféle adat vagy akárcsak utalás sem merült fel. Az alperes tehát jogszabálysértően hivatkozott olyan, a felperes munkavégzésével összefüggésben felmerült körülményekre, mint amelyek a munkáltató döntését befolyásolták, melyeket az eredeti kötelezettségvállaláshoz képest utólag tett, már a 30 éves jubileumi jutalom kifizetésének esedékességekor.
- [20] Az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést Név tanúkénti meghallgatásával kapcsolatban, hiszen az ő meghallgatására a felperes már a perfelvétel lezárását megelőzően, a perfelvételi iratában is indítványt tett. Meghatározta, illetőleg megjelölte azt, hogy mire kéri a megyéspüspök meghallgatását. A bíróság előtti tanúvallomása ezen a körön nem terjedt túl, így arra nem lehet hivatkozni, hogy az alperes nem készülhetett fel rá, és hogy a tanú vallomásának megtételét követően erre vonatkozóan nyilatkozatot nem tehetett. Nem valós tehát az az állítás, hogy a tanú vallomásával az alperes korábbi állításával szemben előállt

helyzetre a munkáltató nem tudott az elsőfokú eljárásban még az ítélet meghozatalát megelőzően reagálni.

- [21] Ezekre az indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helytállónak találta, és azt helybenhagyta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján.
- [22] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amelyet a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelt, és 75.000 forint+ÁFA összegben határozott meg, figyelemmel a pertárgyértékre és a jogi képviselő részéről a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységre. A feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad a Pp. 101.§ (1) bekezdése és a 102. § (6) bekezdése alapján, tekintettel az alperes illetékmentességére [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés e) pontja és 4. § (1) bekezdése].

Pécs, 2022. január 11.

Dr. Tolnai Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Dr. Rendeki Ágnes s.k. bíró